

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO

Slovenska univerza
za tretje življenjsko obdobje

Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski socialni sklad

Slovenska
univerza
ZA TRETJE
ŽIVLJENJSKO
OBDOBJE

Širimo obzorja. Zdrružujemo ljudi.

Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski socialni sklad

ANALIZA ZA UGOTAVLJANJE POTENCIALA MEDGENERACIJSKEGA UČENJA V NVO

Projekt: Slovenska mreža za izobraževanje starejših in medgeneracijsko sodelovanje
Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje

Ljubljana, september 2015

Kazalo vsebine

UVOD.....	3
STROKOVNI DEL.....	4
KLJUČNE KOMPETENCE ZA VSEŽIVLJENJSKO UČENJE	5
METODOLOGIJA	7
ANALIZA REZULTATOV.....	9
UPORABNIKI/ČLANI ORGANIZACIJ	9
ORGANIZACIJE	13
INTERPRETACIJA REZULTATOV	18
ZAKLJUČEK.....	22
VIRI IN LITERATURA	24
PRILOGE.....	25

UVOD

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje že zadnjih 32 let razvija izobraževanje starejših v Sloveniji v želji, da vrne kulturo v izobraževanje, da boljša življenje starejših na temelju izobraževanja in kulture ter da krepí družbeni položaj starejših. Danes imamo številne ponudnike takšnega izobraževanja, čeprav geografsko še zmeraj slabo distribuirane. Mlajše generacije so pri starših in starih starših, ki prihajajo na UTŽO, dobile zgled za svojo starost, pa tudi željo po znanju, takšnem, ki razlaga življenje, rešuje probleme. Željo po tistem znanju, ki ga ni moč dobiti v formalnem izobraževanju!

Slovenska UTŽO je nastala s skupnim delom, medgeneracijskim sodelovanjem mladih študentov andragogike, srednje starih strokovnjakov in najstarejših, strokovnjakov in študentov UTŽO. Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje je avtorica vrste publikacij na temo medgeneracijskega izobraževanja. Vodila je raziskave na tem področju. Skrbi za dejavno povezanost generacij. Njeni mentorji predstavljajo vse generacije. Srečujejo se v izobraževalnih oblikah namenjenih vsem in v skupnih študijskih skupinah, kjer se izobražujejo skupaj s starejšimi študenti.

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje vključuje 49 univerz za tretje življenjsko obdobje. Organizacije v mreži so se v okviru evropskega leta aktivnega staranja in medgeneracijske solidarnosti v letu 2012 začele bolj načrtno in organizirano medgeneracijsko povezovati. Z obeleževanjem leta 2012 je Evropska unija želela spodbujati uresničenje starosti prijazne Evrope na temeljih vizije družbe vseh starosti, pri čemer je bil poudarek tako na aktivnemu staranju, medgeneracijskem sodelovanju in tkanju vezi med različnimi generacijami. V naslednjih letih so v mreži potekali posveti in razmišljanje za razvijanje medgeneracijskih centrov, kjer naj se stari in mladi učijo o generacijah in njihovih značilnostih ter o potrebnosti teh vezi in kjer naj nastajajo novi izobraževalni in izrazno umetnostni ter kulturni programi, ki generacije povežejo med seboj in z lokalno skupnostjo. **Postavila pa so se vprašanja, kakšne vsebine in metode so najbolj primerne za tovrstno učenje, kako lahko najbolj izkoristimo tako potencial mladih kot potencial starejših, njihovo izkustveno znanje in čas. To so vprašanja, na katera poskušamo odgovoriti v nadaljevanju, ko predstavljamo pglavitne rezultate analize o potencialu razvijanja medgeneracijskega učenja v NVO.** Zanimalo nas je, kako razmišljajo organizacije in posamezniki ter kakšne so njihove izkušnje, ali v medgeneracijskem sodelovanju in učenju vidijo potencial, ali bi ga bili pripravljeni izvajati in obiskovati.

Skupaj bomo ugotavljali, kaj je najbolj vredno in dragoceno, ko se učenje mlajših in starejših preplete.

Poglaviten namen analize je oblikovanje konkretnega modela medgeneracijskega sodelovanja, ki bo omogočal kontinuirane oblike medgeneracijskega prenosa znanja in bo primeren za implementacijo v NVO mreže. Verjamemo, da lahko učenje starejših v NVO z medgeneracijskim povezovanjem pridobi nove pozitivne učinke, dodatno motivacijo, radost, smisel in družbeno koristnost. Smiselnost razvijanja tovrstnega povezovanja podkrepi tudi finančna perspektiva 2014-2020, ki podobno kot že v preteklosti, povsem izpušča izobraževanje starejših. Le-to se v nacionalnih in evropskih dokumentih omenja zgolj kot priložnost podaljšanega zaposlovanja starejše populacije.

Namen analize je podati splošne smernice in model medgeneracijskega učenja, ki bo učinkovit za organizacije, ki se povezujejo v mrežo.

STROKOVNI DEL

"Z zniževanjem stopnje rodnosti in podaljševanjem življenjske dobe se v evropskih družbah klasična medgeneracijska razmerja hitro spreminjajo, kar od oblikovalcev politik na vseh ravneh zahteva, da jih opredelijo na novo. Ker v tem trenutku množice otrok blaginje, rojenih med letoma 1945 in 1965, dosegajo upokojitveno starost, smo prišli do prelomne točke demografskega razvoja." (Hozjan, 2010)

Prav zaradi demografskih sprememb v zahodnem svetu smo prisiljeni začeti razmišljati o potrebi po solidarnosti med generacijami, zato, kot pravi Hozjan *"medgeneracijsko sodelovanje pridobiva vedno večjo pozornost države, civilne družbe in strokovnjakov."* (Hozjan, 2010)

Pri pisanju vprašalnika smo se držali razdelitve življenjske dobe človeka na tri obdobja oz. generacije. Za generacijo smo šteli ljudi približno enake starosti, ki živijo v istem času in imajo podobne interese ali nazore. Prvo življenjsko obdobje obsega otroštvo, čas šolanja in usposabljanja, značilna zanj je odvisnost od odraslih (Krajnc, 1992: 11). Pripadnike tega življenjskega obdobja smo imenovali prva generacija. (Hozjan, 2010)

Drugo življenjsko obdobje se začne s povprečnim časom zaposlitve in poklicnim delom, konča pa z upokojitvijo. Vstopni značilnosti za srednjo generacijo sta tudi začetek samostojnega gospodinjstva in rojstvo prvega otroka (Strategija varstva starejših do leta 2010, 2002:45). Drugo življenjsko obdobje zaznamujeta še izbira partnerja in poroka. Pripadnike tega življenjskega obdobja smo imenovali druga oz. srednja generacija. Za tretje življenjsko obdobje so značilne upokožitev, zamenjava okolja, nove navade, osamljenost, ovdovelost, izguba prejšnjega socialnega statusa (Krajnc, 1992: 11). Pripadnike tega življenjskega obdobja bomo imenovali tretja oz. stara generacija. (Hozjan, 2010)

Družina je naravna medgeneracijska skupnost. Dolgo časa je imela družina roko nad svojimi člani. Upravljala je z njihovim življenjem, a bila je tudi njihova opora. Generacije so bile med seboj trdno povezane in odvisne druga od druge. Kadar pa družinske vezi popustijo, jih morajo nadomestiti družbene, organizirane, spodbujene vezi.

Kot odkriva Hozjan, *"V Sloveniji medgeneracijsko sodelovanje še nima širokih razsežnosti kot npr. na Nizozemskem, v Veliki Britaniji, na Švedskem, Finskem ali v ZDA, kjer se programi medgeneracijskega sodelovanja izvajajo že od 70. let prejšnjega stoletja. Kljub temu pa se predvsem v zadnjem času vedno več organizacij ukvarja s krepitvijo sodelovanja generacij."* (Hozjan, 2010)

Vseživljenjsko učenje je postalo potreba vsakega. Spretnosti in kompetence moramo razvijati vse življenje, ne le zaradi svoje osebne izpolnitve in zato, da se lahko vključimo v družbo, temveč mlajši tudi zato, da so lahko uspešni v svetu dela, ki se nenehno spreminja.

KLJUČNE KOMPETENCE ZA VSEŽIVLJENJSKO UČENJE

V vprašalniku o medgeneracijskem sodelovanju smo pri opredelitvi znanja in izkušenj, ki ga vprašani potrebujejo, oziroma so ga pripravljeni predajati, izhajali iz *Evropskega okvira ključnih kompetenc za vseživljenjsko učenje*, ki na evropski ravni opredeljuje in določa ključne kompetence, ki jih vsi ljudje potrebujemo za svojo osebno izpolnitev, socialno vključenost, aktivno državljanstvo in zaposlitev v družbi znanja.

Kot ugotavljajo v dokumentu o ključnih kompetencah za vseživljenjsko učenje *"Ker se mora Evropska unija spričo globalizacije neprestano soočati z novimi izzivi, bo vsak državljan potreboval vrsto ključnih kompetenc, da se bo lahko prožno prilagajal hitro spreminjajočemu*

in medsebojno zelo povezanemu svetu." (Priloga Priporočila Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2006 o ključnih kompetencah za vseživljenjsko učenje, ki je bilo objavljeno v Uradnem listu Evropske unije 30. decembra 2006/L394.)

"Različne potrebe učencev je treba zadovoljevati zlasti z nadgradnjo raznolikih individualnih kompetenc z zagotavljanjem enakosti in dostopnosti tistim skupinam, ki zaradi izobraževalne prikrajšanosti, nastale zaradi osebnih, družbenih, kulturnih ali ekonomskih okoliščin, potrebujejo posebno podporo za izpolnitev svojega izobrazbenega potenciala. Primeri takih skupin vključujejo osebe s šibkimi osnovnimi znanji, zlasti pomanjkljivo pismenostjo, tisti, ki so zgodaj opustili šolanje, dolgotrajno brezposelni in tisti, ki se po dolgi odsotnosti vračajo na delovno mesto, starejši, migranti in invalidi." (Priloga Priporočila Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2006 o ključnih kompetencah za vseživljenjsko učenje, ki je bilo

Glavni cilji kompetenčnega referenčnega okvira so:

- 1) ugotoviti in opredeliti ključne kompetence, ki so v družbi znanja potrebne za osebno izpolnitev, dejavno državljanstvo, socialno kohezijo in zaposljivost;
- 2) podpreti delo držav članic, katerega cilj je zagotoviti, da bodo mladi ljudje do konca začetnega izobraževanja ključne kompetence razvili do ravni, ko bodo sposobni za odraslo življenje in ki ustvarja podlago za nadaljnje učenje in poklicno življenje, in da bo odraslim omogočeno razvijati in posodabljati ključne kompetence vse življenje;
- 3) zagotoviti referenčno orodje na evropski ravni za oblikovalce politik, ponudnike izobraževanj, delodajalce in same učence za olajšanje nacionalnih prizadevanj in prizadevanj na evropski ravni za doseganje skupno dogovorjenih ciljev;
- 4) zagotoviti okvir za nadaljnje ukrepe na ravni Skupnosti v okviru delovnega programa „Izobraževanje in usposabljanje 2010“ in v okviru programov za izobraževanje in usposabljanje Skupnosti. (Priloga Priporočila Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2006 o ključnih kompetencah za vseživljenjsko učenje, ki je bilo objavljeno v Uradnem listu Evropske unije 30. decembra 2006/L394.)

Referenčni okvir določa osem ključnih kompetenc:

- 1) sporazumevanje v maternem jeziku;**
- 2) sporazumevanje v tujih jezikih;**

- 3) matematična kompetenca ter osnovne kompetence v znanosti in tehnologiji;**
- 4) digitalna pismenost;**
- 5) učenje učenja;**
- 6) socialne in državljanske kompetence;**
- 7) samoiniciativnost in podjetnost ter**
- 8) kulturna zavest in izražanje.**

Naštete kompetence so si med seboj enako pomembne, saj vsaka od njih prispeva k uspešnemu življenju v družbi znanja. Kompetence se med seboj prekrivajo in povezujejo. (Priloga Priporočila Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2006 o ključnih kompetencah za vseživljenjsko učenje, ki je bilo objavljeno v Uradnem listu Evropske unije 30. decembra 2006/L394.)

METODOLOGIJA

V analizi za ugotavljanje potenciala NVO za oblikovanje nove storitve - medgeneracijskega sodelovanja in učenja smo uporabili kombinacijo metod. Kvantitativno smo podatke zbirali s pomočjo ankete oziroma anketnega vprašalnika. *"Anketa je sistematična metoda zbiranja podatkov na podlagi (vzorca) enot z namenom konstruiranja kvantitativnih opisov značilnosti širše populacije, katere člani so preučevane enote iz vzorca. Anketni vprašalnik je merski instrument za zbiranje kvantitativnih podatkov. Anketiranje se začne s teoretičnim ali aplikativnim raziskovalnim problemom. Prvi korak je izdelava merskega instrumenta, tj. anketnega vprašalnika, na katerega naj odgovorijo respondenti oz. označijo enega od predvidenih odgovorov na vprašanje. Poznamo tri tipe anketnih vprašanj: odprti, zaprti in polodprti tip."* (Wikipedia, 2015)

Kvantitativne podatke smo želeli dopolniti s kvalitativnimi, ki smo jih preko treh delavnic, ki smo jih organizirali v sklopu medgeneracijskih dogodkov (od februarja do maja letos), zbrali s pomočjo vodenih diskusijskih skupin. *"Diskusijske (fokusne) skupine so ena izmed najbolj priljubljenih metod zbiranja kvantitativnih podatkov. Pri diskusijskih skupinah gre za interaktivno, spontano in neformalno diskusijo 8-12 respondentov na izbrano temo, kjer omenjena diskusija traja od ene do treh ur. Diskusijsko skupino vodi moderator, ki preusmeri*

pogovor na raziskano tematiko, koliko pogovor zaide stran od omenjene teme. Glavne prednosti diskusijskih skupin so v tem, da so zelo primerne za generiranje kreativnih idej, misli in mnenj v zvezi z raziskovano tematiko." (Maniolo, 2010)

Za analizo smo pripravili dva anketna vprašalnika, prvi je namenjen posameznikom, članom oziroma uporabnikom organizacij, ki izvajajo izobraževanje starejših ali se dotikajo dela z mladimi. Z drugim vprašalnikom smo želeli preveriti, kako razmišljajo organizacije (NVO) in kakšne so njihove izkušnje na področju medgeneracijskega sodelovanja in učenja. Vprašanja smo razdelili v tri vsebinska poglavja - splošno o medgeneracijskem sodelovanju, motivacija za medgeneracijsko učenje, izkušnja z medgeneracijskim učenjem ter demografija. Preverjali smo potrebe, razloge in izpostavljena področja oziroma kompetence.

Kvantitativne rezultate analize smo poglobili z razmišljanji udeležencev medgeneracijskih srečanj. Na prvem srečanju (18.2.2015) smo v sklopu delavnice *Izzivi in skupne točke povezovanje med generacijami* razmišljali o izzivih in potencialih medgeneracijskega učenja ter odkrivali področja vzajemnega učenja. Udeleženci dogodka so se s pomočjo animatorke (Alenke Blazinšek) razdelili v medgeneracijske skupine, v katerih so se vodeno pogovarjali o skupnih področjih interesov. Ob zaključku delavnice so skupine skupaj izpostavile nekaj področij, ki bi jih zanimala v sklopu medgeneracijskega sodelovanja in učenja. Zanimali so jih predvsem medosebni odnosi in družabništvo, znanja IKT (uporaba računalnika, interneta itd.) ter različne vsebine s področja kulinarike.

Na drugem srečanju (18. marca 2015) pod imenom *Kaj in kako lahko starejši prispevajo k dvigu kompetenc mladih?* smo v duhu časa razmišljali, kako lahko starejši prispevajo k izboljšanju kompetenc mladih in kaj ob tem pridobijo sami. Kot na prvem srečanju, so v drugem delu dogodka potekale vodene delavnice, kjer so udeleženci v medgeneracijsko mešanih skupinah razmišljali o posameznih učnih projektih, ki bi jih medgeneracijsko lahko izvedli. Ob koncu dogodka so ideje tudi predstavili. Dobili smo zelo zanimiv vpogled v to, kako se razmišljanja starejših in mladih prepletejo in kakšne ideje se lahko iz tega razvijejo. Nastale so projektne ideje kot na primer: kašče vabijo (predstavitev slovenske tradicije kašč), mladi in starejši iščejo zaposlitev (premisleki o tem kako bi lahko mladi in starejši nastopali na trgu delovne sile), vstop mladih na trg dela (kako in s čim bi lahko starejši pomagali mladim pri iskanju dela) itd.

Na Festivalu znanja in kulture starejših (15.4.2015) smo na delavnici z naslovom *Trendi na področju IKT in kaj pomenijo za starejšo generacijo* spregovorili o trendih in potrebi po tovrstnem učenju na področju računalništva in IKT. Udeleženci so bili ponovno razdeljeni v medgeneracijske skupine, v katerih so razmišljali o konkretnih znanjih in kompetencah na področju IKT. Udeleženci so po daljšem premisleku in s pomočjo podvprašanj in animacij

vodje diskusijskih skupin prišli do nekaterih zanimiv zaključkov glede medgeneracijskega učenja na področju IKT: izpostavili so konkretna znanja, ki jih mladi lahko ponudijo starejšim (na primer prenos podatkov iz računalnika na mobilni telefon in obratno (telefonski imenik, koledar, emaili, slike, video itd.), potek medgeneracijskega učenja (mentor (učitelj) in učenec) se nekajkrat srečata (nekajdnevno izobraževanje), mentor s seboj prinese potrebno gradivo, ki ga v obliki izročkov tudi preda učencu (da ga ta lahko odnese domov, da stvari lahko tudi individualno ponovi), na izobraževanju je poleg teorije veliko praktičnega dela (na konkretni elektronski napravi itd.), mentor in učenec si izmenjata kontaktne podatke, da lahko ostaneta v stiku tudi po končanem izobraževanju, če se morda pojavijo kakšna vprašanja itd.

Namen vseh treh srečanj lahko povzemamo z nekaterimi refleksijami udeležencev ob zaključku delavnic: »Pozitivna energija, občutek sprejetosti, sproščen odnos, odprtost za prenos znanj in izkušenj«; »uporabna znanja v praksi«; »povečanje motivacije!« in »možnost notranjega vpogleda/samorefleksije.

ANALIZA REZULTATOV

Podatke smo sistematično zbirali preko brezplačne aplikacije www.1ka.si v obdobju od 18.5.2015 do 20.8.2015.

Na anketna vprašalnika o medgeneracijskem sodelovanju je odgovarjalo 2821 posameznikov, od katerih je bilo 1041 anket veljavnih ter 289 organizacij od katerih je bilo veljavnih 95 anket. Razlog za neveljavnost ankete je bil največkrat ta, da ankete niso bile izpolnjene do konca ne glede na to, da je bila anketa relativno kratka. Sledi analiza odgovorov na posamezna vprašanja ločeno za uporabnike/člane ter za organizacije.

UPORABNIKI/ČLANI ORGANIZACIJ

▪ DEMOGRAFIJA

Na anketo je odgovarjalo skupaj 1041 posameznikov. Starostna struktura anketirane populacije se giblje med 16 in 90 let, 9% populacije je stare med 16 in 30 let, 22% med 31 in 60 let ter 68% med 61 in 90 let.

Izobrazbena struktura je naslednja: kar 30% posameznikov ima univerzitetno izobrazbo ali bolonjsko drugo stopnjo (bolonjski magisterij), 27% štiriletno srednjo šolo, s 17% sledijo posamezniki z višjo šolo. Le 2% vprašanih ima osnovno šolo ali manj.

Izmed vprašanih je največji delež upokojenih, to je 79%. Sledijo zaposleni (8%) ter dijaki oziroma študenti (6%).

Anketirano populacijo večinoma sestavljajo ženske s 83% (moški 17%).

▪ VPRAŠALNIK

1. vprašanje

Na vprašanje **Prosimo, ocenite spodnje trditve. 1. Medgeneracijsko učenje veča stopnjo solidarnosti in povezanosti med generacijami. 2. Medgeneracijsko učenje ima v Sloveniji potencial za razvoj. 3. Starejši in mladi težko sodelujejo, ker so si preveč različni. 4. Mladi se lahko od starejših marsikaj naučijo. 5. Starejši se lahko od mladih marsikaj naučijo.**, je večina posameznikov odgovarjala pritrdilno. Večjih odstopanj nismo zasledili. Prvo trditev (*Medgeneracijsko učenje veča stopnjo solidarnosti in povezanosti med generacijami*) je 48% posameznikov ocenilo s strinjam se, 46% s popolnoma se strinjam. Drugo trditev (*Medgeneracijsko učenje ima v Sloveniji potencial za razvoj.*) je 58% posameznikov ocenilo s strinjam se. Tretjo trditev (*Starejši in mladi težko sodelujejo, ker so si preveč različni.*) je 48% posameznikov ocenilo z ne strinjam se. Četrto trditev (*Mladi se lahko od starejših marsikaj naučijo.*) je 58% posameznikov ocenilo s strinjam se ter peto trditev (*Starejši se lahko od mladih marsikaj naučijo.*) je 58% posameznikov ocenilo s strinjam se.

2. vprašanje

Na vprašanje **Kako pomembno je po vašem mnenju medgeneracijsko sodelovanje?** Je kar 50% posameznikov odgovorilo s pomembno, 48% pa z zelo pomembno.

3. vprašanje

Na vprašanje **Udeleženci z medgeneracijskim sodelovanjem... 1. Pridobijo novo znanje, 2. Širijo svoj socialni krog, 3. Se soočajo s stereotipi in predsodki o drugih generacijah in 4. Bolje razumejo druge generacije.**, je večina posameznikov odgovarjala pritrdilo. Pri vseh trditvah je izstopal odgovor strinjam se, sledil je odgovor popolnoma se strinjam.

4. vprašanje

Na vprašanje **Kaj se vam zdi najbolj pomembno pri medgeneracijskem sodelovanju?** Je kar 88% vprašanih odgovorilo z oboje (prenos znanja iz starejših na mlade in prenos znanja iz mladih na starejše).

5. vprašanje

Na vprašanje **Na katerih področjih ni medgeneracijsko sodelovali?** nismo zabeležili velikega odklona med odgovori. Pri vseh ponujenih področjih (področje dela in zaposlitve, učenje tujih jezikov, IKT, okolje in trajnostni razvoj, področje kulture in umetnosti, komunikacijske veščine in medosebni odnosi, uporabne spretnosti za vsakdanje življenje, prostochasne aktivnosti in druženje ter sociala in skrb za druge) je bil večinski odgovor verjetno (bi sodeloval), razen pri možnosti področje dela in zaposlitve, kjer je bil največkrat izbran odgovor malo verjetno, sledil je odgovor zelo malo verjetno.

6. vprašanje

Na vprašanje **Ali bi se vključili v program medgeneracijskega učenja?** Je kar 71% vseh vprašanih odgovorilo z da, sledil je odgovor ne vem z 22%. Le 4% posameznikov je na vprašanje odgovorilo z ne.

7. vprašanje

Tiste, ki so na prejšnje vprašanje (*Ali bi se vključili v program medgeneracijskega učenja?*) odgovorili z NE, smo vprašali **kakšni so razlogi, da se Ne bi vključili v medgeneracijsko učenje**. Več kot polovica (54%) jih je odgovorila z premalo sem seznanjen s ponudbo/o možnostih, 19% pa jih je naštel druge razloge (na primer ne vem, premalo samozavesti, sem že prestara, pomanjkanje časa, babice nismo moji največji feni, preveč vizualnih kritik, ki jih ne potrebujem, ker ni učinka na razvoj gospodarstva itd.).

8. vprašanje

Tiste, ki so na vprašanje *Ali bi se vključili v program medgeneracijskega učenja?* odgovorili pritrdilno (da) smo vprašali **katero vlogo bi prevzeli v medgeneracijskem učenju**. Največ (kar 56%) jih je odgovorilo, da bi znanje predajali in prejemale, z 31% je sledil odgovor znanje bi prejemal (učenec).

9. vprašanje

Vprašanje **V kakšno obliko medgeneracijskega učenja bi se najraje vključili?** je postreglo z zanimivim rezultatom. Kar 62% vprašanih je odgovorilo z učenje v študijski skupini/krožku.

10. vprašanje

Na vprašanje **V kako dolge programe medgeneracijskega učenja bi se vključili?** je točno polovica vprašanih (50%) odgovorila z krajše oblike učenja (večdnevna, večtedenska srečanja). Sledil je odgovor skozi celotno študijsko leto (kontinuirano učenje) z 41%.

11. vprašanje

Na vprašanje **Na področju katerih kompetenc bi potrebovali dodatno znanje in spretnosti?** so bili odgovori razpršeni glede na ponujene izbire. Največkrat je bil izbran odgovor komunikacija v tujih jezikih (28%), sledil je odgovor informacijska in komunikacijska tehnologija (IKT) s 24%.

12. vprašanje

Na vprašanje **Na področju katerih kompetenc bi bili pripravljeni predajati svoje znanje in izkušnje?** so bili odgovori ponovno zelo razpršeni glede na ponujene izbire. Največkrat (19%) je bil izbran odgovor komunikacija v maternem jeziku, sledil je odgovor medosebne, medkulturne in družbene kompetence (16%).

13. vprašanje

Na vprašanje **Pri medgeneracijskem učenju mladi potrebujemo/starejši lahko ponudimo ...** je bil največkrat izbran odgovor strokovno znanje s posameznih področij (24%), sledil je odgovor izkušnje odraščanja in osamosvajanja (19%).

14. vprašanje

Na vprašanje **Kaj bi vas dodatno motiviralo za vključitev v medgeneracijsko učenje?** je bil največkrat izbran odgovor novo znanje (32%), odgovori glede na ostale ponujene možnosti so bili razpršeni.

15. vprašanje

Na vprašanje **Ali bi bili pripravljeni plačati za dejavnosti medgeneracijskega učenja?** je polovica vprašanih (50%) odgovorila z mogoče, sledil je odgovor da (28%).

16. vprašanje

Na vprašanje **Ali ste oziroma ste kdaj bili vključeni v medgeneracijsko sodelovanje?** Je 59% vprašanih odgovorilo z ne.

17. vprašanje

Tiste, ki so na prejšnjo vprašanje (*Ali ste oziroma ste kdaj bili vključeni v medgeneracijsko sodelovanje?*) odgovorili z da (41%) smo vprašali **kako sodelujejo oziroma so sodelovali v medgeneracijskem učenju**. 53% jih je odgovorilo, da so znanje prejemale (bili so učenci).

18. vprašanje

Tiste, ki so na *prejšnjo vprašanje* (*Ali ste oziroma ste kdaj bili vključeni v medgeneracijsko sodelovanje?*) odgovorili z da (41%) smo vprašali tudi **na katerih področjih se medgeneracijsko povezujejo oziroma so se povezovali**. Odgovori so bili na ponujene možnosti razpršeni, največkrat je bil izbran odgovor IKT (25%), sledil je odgovor učenje tujih jezikov (20%).

19. vprašanje

Tiste, ki so na prejšnjo vprašanje (*Ali ste oziroma ste kdaj bili vključeni v medgeneracijsko sodelovanje?*) odgovorili z da (41%) smo vprašali tudi **ali je bila medgeneracijska dejavnost, ki jo obiskujete/ste jo obiskovali plačljiva**. 47% posameznikov je odgovorilo z ne, 45% z da.

20. vprašanje

Tiste, ki so na prejšnjo vprašanje (*Ali ste oziroma ste kdaj bili vključeni v medgeneracijsko sodelovanje?*) odgovorili z da (41%) smo vprašali **kako bi ocenili izkušnjo z medgeneracijskim sodelovanjem**. Največ (62%) jih je odgovorilo s sem zadovoljen, 31% s sem zelo zadovoljen.

21. in 22. vprašanje

Na vprašanji **V kateri organizaciji ste vključeni oziroma se bili vključeni v medgeneracijsko sodelovanje?** in **Prosimo, opišite aktivnost medgeneracijskega sodelovanja v katerega ste vključeni oziroma ste bili vključeni**, so bili odgovori zelo raznoliki, pri prvem vprašanju se je največkrat pojavil odgovor UTŽO. Pri drugem vprašanju so navajali na primer tečaji jezikov, krožki, prostovoljno delo itd.

ORGANIZACIJE

▪ DEMOGRAFIJA

Na anketo je odgovarjalo 95 organizacij, od katerih jih je 77 zabeležilo naziv iz katerega smo sklepali, na katerem področju delujejo. 40 organizacij je bilo univerz za tretje življenjsko obdobje (med drugim UTŽO Pivka, UTŽO Logatec, Unitri Nova Gorica, Ljudska univerza Rogaška Slatina, Ljudska univerza Postojna, UTŽO pri mariborski knjižnici, Javni zavod Trubarjevi kraji, UTŽO pri osrednji knjižnici Celje, UTŽO Litija in Šmartno, UTŽO Žalec, UTŽO Murska Sobota itd.), 18 mladinskih organizacij (med drugim Medobčinsko društvo prijateljev mladine Ajdovščina, Mladinski center dravinjske doline, Mladinski podjetniški center vipavske doline, Salezijanski mladinski center Sevnica, Javni zavod Mladi zmaji, Javni zavod za kulturo in mladino Medvode, Medobčinsko društvo prijateljev mladine Celje itd.) ter

19 organizacij, ki se ukvarjajo z mešano publiko oziroma uporabniki (med drugim Društvo projekt Človek, Hiša Sadeži družbe Žalec, Slovenska filantropija, Mestno društvo gluhih itd.).

Od navedenih organizacij, se jih skupno 23% ukvarja pretežno s starostno skupino do 25 let, 26% pretežno s starostno skupino od 26 do 60 let ter 51% pretežno s starostno skupino starejših od 61 let.

▪ VPRAŠALNIK

1. vprašanje

Na prvo vprašanja "**Prosimo, ocenite spodnje trditve na lestvici od 1 do 5.**" je na trditev *Medgeneracijsko učenje veča stopnjo solidarnosti in povezanosti med generacijami.* največ organizacij odgovorilo z odgovorom popolnoma se strinjam (56%), sledil je odgovor strinjam se z 41%. Na trditev *Medgeneracijsko učenje ima v Sloveniji potencial za razvoj* je 52% organizacij odgovorilo s strinjam se, sledil je odgovor popolnoma se strinjam z 41%. Pri trditvi *Starejši in mladi težko sodelujejo, ker so si preveč različni.* je s 45% izstopal odgovor ne strinjam se. Trditev *Mladi se lahko od starejših marsikaj naučijo.* je s popolnoma se strinjam ocenilo 52% populacije, sledil je odgovor strinjam se s 45%. Trditev *Starejši se lahko od mladih marsikaj naučijo.* je s popolnoma se strinjam ocenilo 49% posameznikov, sledil je odgovor strinjam se z 48%.

2. vprašanje

Na vprašanje **Kako pomembno je po vašem mnenju medgeneracijsko sodelovanje?** je kar 60% organizacij odgovorilo z zelo pomembno, z 38% je sledil odgovor pomembno. Le 2% vprašanih sta odgovorila z ni pomembno.

3. vprašanje

Pri tretjem vprašanju ni bilo večjih odstopanj. Na trditve **Udeleženci z medgeneracijskim sodelovanjem pridobijo novo znanje, Udeleženci z medgeneracijskim sodelovanjem širijo svoj socialni krog, Udeleženci z medgeneracijskim sodelovanjem se soočajo s stereotipi in predsodki o drugih generacijah, Udeleženci s medgeneracijskim sodelovanjem bolje razumejo druge generacije,** so vprašani odgovarjali večinoma s popolnoma se strinjam in strinjam se.

4. vprašanje

Na vprašanje **Kaj se vam zdi najbolj pomembno pri medgeneracijskem sodelovanju?** Je kar 84% posameznikov odgovorilo z oboje (prenos znanja iz starejših na mlade in prenos znanja iz mladih na starejše). 6% organizacij je izpostavilo odgovor prenos znanja iz starejših

na mlade ter 5% organizacij predlagalo še druge odgovore (razumevanje, povezovanje, socialna vključenost, komunikacija...)

5. vprašanje

Na vprašanje **Na katerih področjih se vam zdi medgeneracijsko sodelovanje pomembno?** ni posebno izstopal noben odgovor. Področja Področje dela in zaposlitve, učenje tujih jezikov, IKT, okolje in trajnostni razvoj, področje kulture in umetnosti, komunikacijske veščine in medosebni odnosi, uporabne spretnosti za vsakdanje življenje, prostochasne aktivnosti in druženje ter sociala in skrb za druge so organizacije vse ocenili bodisi z Zelo pomembno ali pomembno.

6. vprašanje

Na vprašanje **Ali menite, da je med uporabniki vaše organizacije interes za medgeneracijsko dejavnost?**, je kar 98% vprašanih odgovorilo z Da.

7. vprašanje

Med vprašanjem **Medgeneracijsko učenje bi bilo v vaši organizaciji zanimivo predvsem za ...** 1. Mlade, 2. Starejše, 3. Oboje, 4. Nikogar, 5. Drugo, je največ organizacij (66%) odgovorilo z oboje, sledil je odgovor starejše.

8. vprašanje

Na vprašanje **Kakšna oblika medgeneracijskega učenja ocenjujete, da je najbolj primerna?** je 46% organizacij odgovorilo (oboje – učenje v študijski skupini/krožku IN učenje v paru), sledil je odgovor Učenje v študijski skupini/krožku z 41%.

9. vprašanje

Na vprašanje **Kako dolgo naj po vašem mnenju trajajo medgeneracijski programi?** je največ organizacij (42%) odgovorilo z krajše oblike učenja (večdnevna, večtedenska srečanja), sledil je odgovor kontinuirano učenje, ki poteka skozi celotno študijsko leto z 39%. 11% organizacij je dodalo še druge odgovore: odvisno od tematike, vse troje, po dogovoru, odvisno od aktivnosti in udeležencev itd.)

10. vprašanje

Na vprašanje **Sodelovanje s katero izmed navedenih organizacij bi po vašem mnenju pripomoglo k uspešnosti medgeneracijskega učenja?** je največ organizacij (27%) odgovorilo z medgeneracijski centri, sledil je odgovor univerze za tretje življenjsko obdobje (22%) in mladinske organizacije (19%). Med možnostmi zaposlitveni klubi, študentske

svetovalnice, društva upokojencev, dnevni centri aktivnosti za starejše, podjetniški centri, gospodarstvo, Združenje seniorjev Slovenije so bili odgovori enakomerno razpršeni.

11. vprašanje

Na vprašanje **Ali v okviru vaše organizacije že izvajate kakršnokoli medgeneracijsko dejavnost?** je kar 77% organizacij odgovorilo z Da.

12. vprašanje

23% organizacij, ki so na 11. vprašanje odgovorile z NE, smo dodatno vprašali **Kakšni so razlogi, da NE izvajate medgeneracijske dejavnosti.** Največ (32%) jih je odgovorilo z odgovorom drugo, predlagali so odgovore komunikacijska ovira (gluhost), imamo določeno ciljno skupino (dijaki), premalo znanja, namenske projektne finance..., odgovori 1,3 in 4... Sledil je odgovor O medgeneracijskem sodelovanju imajo premalo znanja in izkušenj s 26%. Odgovora Ni dovolj zanimanja med uporabniki organizacije in Težave s financiranjem sta bila izenačena z 21% odgovorov organizacij

13. vprašanje

Na vprašanje **Katere kompetence bi krepili z medgeneracijskim učenjem?** je 21% organizacij izbralo odgovor Informacijska in komunikacijska tehnologija (IKT) in z istim odstotkom (21%) odgovor Medosebne, medkulturne in družbene kompetence. Sledila je odgovor kulturna zavest in izražanje s 15% in odgovor komunikacija v tujih jezikih s 13%. Najmanjkrat izbrana (4%) sta bila odgovora številsko predstavljivost in kompetence v matematiki, naravoslovju in tehnologiji ter inovativnost in podjetnost.

14. vprašanje

Organizacije, ki so na 11. vprašanje (*Ali v okviru vaše organizacije že izvajate kakršnokoli medgeneracijsko dejavnost?*) odgovorile za DA, smo dodatno povprašali, **Kakšno medgeneracijsko dejavnost izvajate v vaši organizaciji?** Odgovori so bili zelo različni, edini odgovor, ki se je ponovil več kot enkrat je bil Znaš, nauči drugega. Odgovori so zajemali: povezovanje z dnevnimi centri v okviru posameznih aktivnosti v lokalni skupnosti, predavanja, povezava z IKT tehnologijo in njeno uporabo, mladi se vključujejo kot mentorji študijskih krožkov, nekatere skupine so sestavljene iz članov različnih generacij, sosedski dnevi in družabne igre, učenje tujega jezika v vrtcu itd.

15. vprašanje

Organizacije, ki že izvajajo medgeneracijsko učenje smo dodatno povprašali še **Kakšno obliko medgeneracijskega učenja izvajajo.** Največ organizacij (53%) izvaja učenje v

študijski skupini/krožku, sledi združen pristop obeh oblik (učenje s študijski skupini/krožku IN učenje v paru). 17% organizacij izvaja drugačne oblike učenja, na primer: pomoč na domu starejših, ustvarjalne delavnice, izleti, praktične oblike učenja (kuhanje, vlaganje...).

16. vprašanje

Organizacije, ki že izvajajo medgeneracijsko učenje smo dodatno povprašali še **katere kompetence krepijo z medgeneracijskim učenjem**. Na vprašanje je 30% vprašanih organizacij odgovorilo z medosebne, medkulturne in družbene kompetence. Z 22% je sledil odgovor informacijska in komunikacijska tehnologija (IKT).

17. vprašanje

Organizacije, ki že izvajajo medgeneracijsko učenje smo dodatno povprašali še **kako ocenjujejo učinkovito izvedenega medgeneracijskega učenja**. Kar 66% jih je odgovorilo učinkovito, sledil je odgovor zelo učinkovito s 30% odgovorov. Nihče izvedenega medgeneracijskega učenja ni ocenil kot neučinkovito ali zelo neučinkovito.

18. vprašanje

Na vprašanje, **če bi se mladi vključili v medgeneracijske programe za dvig zaposlitvenih možnosti**, je kar 62% organizacij odgovorilo za DA, sledil je odgovor Ne vem s 37% odgovorov.

19. vprašanje

Na vprašanje **Katere kompetence za delo in zaposlitev mladih je smiselno razvijati z medgeneracijskim učenjem?**, je največ organizacij izbralo kompetenco medosebne, medkulturne in družbene kompetence s kar 274%, sledila sta odgovora učenje učenja (12%) in informacijska in komunikacijska tehnologija (11%). Pod drugo so organizacije dodale še ročne spretnosti, vse, osebna predstavitev, pisanje cv in prošenj ter samostojno razmišljanje.

20. vprašanje

Na vprašanje, **če so v organizaciji upokojeni starejši strokovnjaki, ki bi bili pripravljeni svoje znanje in izkušnje prenašati na mlade**, je kar 54% organizacij odgovorili z So in bi bili pripravljeni. Le 4% organizacij je odgovorilo z Ne.

21. vprašanje

Na vprašanje **Katere oblike medgeneracijskega učenja bi bili starejši po vašem mnenju pripravljeni izvajati?** je 43% vprašanih organizacij odgovorilo z oboje (učenje v študijski skupini/krožku in učenje v paru). S 37% je sledil odgovor Učenje v študijski skupini/krožku.

22. vprašanje

Pri vprašanju **Pri medgeneracijskem učenju za delo in zaposlitev naj mladi...** je največ organizacij izbralo odgovor širijo svoj socialni krog (21%). Sledil je odgovor spoznavajo različne karijerne poti in si postavljajo lastne karijerne cilje s 17%, odgovora krepijo posamezne kompetence za vseživljenjsko učenje in imajo možnost vključevanja v strukturirano dejavnost v času brezposelnosti sta bila razpeta med 15% za oba.

INTERPRETACIJA REZULTATOV

1. Splošno o medgeneracijskem sodelovanju

Rezultati vprašalnikov kažejo na izjemno pozitiven odnos vprašanih do medgeneracijskega sodelovanja in učenja. Skoraj polovica anketirancev (48% posameznikov) in 60% organizacij je v 2. vprašanju odgovorila, da je medgeneracijsko sodelovanje zelo pomembno in polovica posameznikov ter 38% organizacij, da je pomembno. V večini se vprašani strinjajo ali popolnoma strinjajo, da medgeneracijsko učenje veča stopnjo solidarnosti in povezanosti med generacijami, da se mladi lahko od starejših marsikaj naučijo in obratno. Nekoliko nižji je odstotek tistih (41% organizacij), ki se popolnoma strinja s tem, da ima medgeneracijsko učenje v Sloveniji potencial za razvoj. Vprašani pa se v večini ne strinjajo oziroma se niti ne strinjajo, niti se strinjajo s tem, da starejši in mlajši težko sodelujejo, ker so si preveč različni.

Tudi pri vprašanju o interesu za vključevanje v medgeneracijske dejavnosti je kar 98% organizacij odgovorilo, da je med njihovimi uporabniki interes za medgeneracijsko povezovanje in kar v 77% organizacij so že potekali medgeneracijski programi. Namero po vključitvi v medgeneracijsko učenje lahko beležimo pri 62% posameznikov, ki so odgovorili, da bi se vključili in 20% ki jih ne ve, če bi se vključili. Kot pglavitni razlog ne-vključitve v medgeneracijsko sodelovanje je 12% posameznikov odgovorilo, da so premalo seznanjeni s ponudbo.

Večina vprašanih se strinja, da udeleženci z medgeneracijskim sodelovanjem pridobivajo znanje (58%) in se soočajo s stereotipi in predsodki o drugih generacijah (46%), večina se popolnoma strinja, da na ta način širijo svoj socialni krog (53%) in bolje razumejo druge generacije (53%).

2. Ali bi znanje prejeli ali predajali?

Velika večina anketiranih (88% posameznikov in 84% organizacij) v 5. vprašanju odgovarja, da je pri medgeneracijskem sodelovanju pomemben prenos znanja tako iz starejših na mlade kot iz mladih na starejše. Večina organizacij (66%) je mnenja, da je medgeneracijsko učenje zanimivo za starejše in mlajše, le 23% organizacij meni, da je zanimivo samo za starejše in 8% samo za mlade. Več kot polovica posameznikov (56%) bi znanje predajali in prejeli, 31% bi znanje zgolj prejelo in le 6% bi znanje zgolj predajali.

3. Področja medgeneracijskega sodelovanja

O širšem pomenu različnih področij medgeneracijskega sodelovanja in interesu zanje smo spraševali v 6. vprašanju. Za zelo pomembna področja medgeneracijskega sodelovanja so organizacije ocenile socialo in skrb za druge (54%), komunikacijske veščine in medosebne odnose (53%) ter IKT (51%). Največji delež posameznikov je v istem vprašanju odgovarjal, da bi verjetno medgeneracijsko sodelovali na področju socialne in skrbi za druge (48%), komunikacijskih veščin in medosebnih odnosov (45%), prostočasnih aktivnosti ter druženja (45%) in učenja tujih jezikov (44%). ter področja kulture in umetnosti (44%). Odgovori organizacij, ki ocenjujejo pomembnost medgeneracijskega sodelovanja so višje ocenjeni (pomembno in zelo pomembno) kot odgovori posameznikov, ki so v večini odgovarjali, da bi verjetno in v veliko manjšem procentu zelo verjetno sodelovali na posameznih področjih.

4. Področja ključnih kompetenc za vseživljenjsko učenje

Naslednji odgovori so podali še nekoliko natančnejši vpogled v vsebine medgeneracijskega učenja. Vprašani so odgovarjali na področju katerih kompetenc bi potrebovali dodatno znanje ali bi bili svoje znanje in izkušnje pripravljeni predajati. Večina vprašanih je odgovorila, da bi dodatno znanje in izkušnje potrebovala s področja komunikacij v tujih jezikih (60%) in IKT (50%). Najbolj uspešno bi večina vprašanih predajala znanje s področja komunikacij v materinem jeziku (28%) in medosebne, medkulturne in družbene kompetence (24%). 64 organizacij, ki pa medgeneracijsko učenje že izvaja, v največji meri krepijo medosebne, medkulturne in družbene kompetence (75%), kompetence s področja IKT (53%) in komunikacij v materinem jeziku (34%).

Ključna kompetenca IKT vključuje digitalno pismenost, varno in kritično uporabo informacijske tehnologije ter znanje za uporabo računalnikov, za iskanje, ocenjevanje, shranjevanje, proizvodnjo, predstavitev in izmenjavo informacij ter za sporazumevanje in

sodelovanje v skupnih omrežjih po internetu. Medosebne, medkulturne in družbene kompetence so socialne in državljanske kompetence, ki posameznike usposabljaajo za učinkovito in konstruktivno sodelovanje v socialnem in poklicnem življenju in zlasti v vse bolj raznovrstnih družbah ter za reševanje morebitnih sporov. Državljska kompetenca posameznike usposablja za polno udeležbo v državljanskem življenju na podlagi socialnih in političnih konceptov in struktur ter zaveze za dejavno in demokratično udeležbo.

5. Oblika in trajanje medgeneracijskega učenja

Večina vprašanih (62%) bi se najraje učila z drugo generacijo v študijski skupini ali krožku, medtem ko večina organizacij (46%) odgovarja, da je najbolj primerna oblika medgeneracijskega učenja tako študijska skupina kot učenje v paru. Verjetno je razlog za tako visok delež pri posameznikih v prid študijske skupine ali krožka, ker je to najbolj pogosta metoda učenja na UTŽO.

Največ vprašanih (50%) bi se vključilo v večdnevna ali večtedenska srečanja. Podobnega mnenja so tudi organizacije, ki v 42% menijo, da je to najbolj primerna dolžina trajanja učenja, sledi ji s 41% učenje skozi celotno študijsko leto.

6. Izkušnje

Za polovico vprašanih, ki je medgeneracijski program že obiskovala, je bila dejavnost brezplačna (47%) in za nekaj manj posameznikov plačljiva (45%).

Kar polovica vprašanih bi bili za medgeneracijsko učenje pripravljeni mogoče plačati, 28% jih je odgovorilo, da bi bili pripravljeni plačati in le 17% da ne bi bili pripravljeni plačati.

S svojo izkušnjo medgeneracijskega sodelovanja je zadovoljnih 62% vprašanih in zelo zadovoljnih 31% vprašanih. Tudi pri organizacijah so odgovori podobni, 66% je ocenilo, da je bilo medgeneracijsko učenje učinkovito in da je doseglo cilje, 30% pa je ocenilo, da je bilo zelo učinkovito.

7. Potencial za medgeneracijsko učenje

Večina vprašanih je mnenja, da pri medgeneracijskem učenju starejši lahko mladim ponudijo strokovno znanje s posameznih področij (49%), izkušnje odraščanja in osamosvajanja (38%) in širitev socialnega kroga (36%).

Poglavitna motivacija za medgeneracijsko povezovanje je za vprašane pridobivanje novega znanja (65%), iskanje znanj, ki počasi izginjajo (32%), raziskovanje odnosov med generacijami (28%) ter povezovanje izkušenj preteklosti in povezovanje s sodobnimi praksami (26%). Kljub vnaprejšnjim pomislekom marsikoga, kako pridobiti mlade, nas je presenetil tudi odgovor 52-ih organizacij, ki ocenjujejo, da bi se mladi vključevali v medgeneracijsko učenje, 30 organizacij (37%) pa je odgovorilo, da tega ne more oceniti. Na potencial kaže tudi odgovor 51-ih organizacij (54%), ki so ocenile, da so med njimi upokojeni starejši strokovnjaki, ki bi bili svoje znanje in izkušnje pripravljeni prenašati na mlade.

ZAKLJUČEK

Analiza podatkov, ki smo jih zbrali z vprašalnikoma ter diskusijskimi skupinami na medgeneracijskih dogodkih, je pokazala izjemen interes med organizacijami in posamezniki za vključevanje v medgeneracijske dejavnosti. Kar 93 anketiranih organizacij (98%) je mnenja, da je med njihovimi uporabniki interes za tovrstno povezovanje, v 77% organizacijah so že potekali medgeneracijski programi in 647 (62%) vprašanih je odgovorili, da bi se želeli vključiti v medgeneracijsko učenje.

Velika večina anketiranih je mnenja, da je pri medgeneracijskem sodelovanju pomemben prenos znanja tako iz starejših na mlade kot iz mladih na starejše. Več kot polovica vprašanih (56%) bi bila znanje pripravljena predajati in ga želela prejemati. Prav gotovo odgovori kažejo na to, da vprašani smatrajo medgeneracijsko učenje kot vzajemen proces, v katerem daješ in prejemaš in proces v katerem sta mentor in učitelj menjajoči se vlogi. Odgovori kažejo na veliko mero motivacije za učenje, predvsem starejše populacije vključene v mrežo Slovenske UTŽO. Tudi na vprašanje, kaj bi vprašane najbolj motiviralo za medgeneracijsko povezovanje, je bila večina odgovorila pridobivanje novega znanja in raziskovanje odnosov med generacijami.

Analiza za najbolj ustrezno obliko medgeneracijskega sodelovanja izpostavlja krajše oblike učenja v študijski skupini ali krožku. Večina vprašanih (62%) bi se želela, podobno kot to poteka na UTŽO, učiti v skupini in se za razliko od prakse na UTŽO, ne bi vključevala v programe medgeneracijskega učenja, ki potekajo kontinuirano skozi celotno študijsko leto. Predvidevamo večdnevna ali večtedenska srečanja, na različne izbrane tematike. Za polovico vprašanih, ki je medgeneracijski program že obiskovala, je bila dejavnost plačljiva in za polovico brezplačna. Preseneča nas odgovor polovice vprašanih, da bi bili za medgeneracijsko učenje pripravljeni *mogoče* plačati. Iz podatkov lahko sklepamo, da bi bili posamezniki verjetno pripravljeni plačati zmeren prispevek za medgeneracijsko učenje, sploh v kolikor bi organizirali dejavnosti, ki bi bile zanimive tako za starejše kot za mlade.

Večina vprašanih je odgovorila, da bi dodatno znanje in izkušnje potrebovali s področja komunikacije v tujih jezikih (60%) in IKT (50%) in najbolj uspešno bi podajali znanje s področja sporazumevanja v materinem jeziku (28%) in socialne in državljanske kompetence (24%). Glede na različne odgovore lahko povzamemo, da so v ospredju zanimanja pri medgeneracijskem učenju za naslednje kompetence za vseživljenjsko učenje: kompetence s

področja IKT, socialne in državljanske kompetence ter komunikacije v materinem in tujih jezikih.

Večina vprašanih je mnenja, da starejši lahko mladim ponudijo strokovno znanje s posameznih področij (49% vprašanih posameznikov), izkušnje odraščanja in osamosvajanja (38%) in širitev socialnega kroga (36%). Na potencial tovrstnega povezovanja kaže tudi odgovor 51-ih organizacij (54%), ki so ocenile, da so med njimi upokojeni starejši strokovnjaki, ki bi bili svoje znanje in izkušnje pripravljeni prenašati na mlade. Sami potrjujemo to tezo in se zavedamo potenciala, ki ga imajo naši starejši študenti, sploh s posameznih strokovnih področjih, na katerih so delovali še v času poklicne aktivnosti. Ob vseh pogovorih s predstavniki različnih generacij se je pojavljalo vprašanje, kako mlade motivirati za tovrstno učenje. Pozitivno nas je presenetil mnenje 52-ih organizacij, ki ocenjujejo, da bi se mladi vključevali v medgeneracijsko učenje.

Analiza je potrdila in še dodatno okrepila mnenje, da je potrebno populaciji, ki jo povezuje Slovenska UTŽO, ponuditi ustrezne organizacijske oblike medgeneracijskega povezovanja in učenja in izkoristiti potencial starejših.

V prihodnosti želimo vzpostaviti konkreten model medgeneracijskega učenja, ki bi ga lahko aplicirali na celotno mrežo Slovenske UTŽO in tako ponudili možnost za sistemsko medgeneracijsko sodelovanje in učenje po celotnem območju mreže. Sistemski pristop bi omogočil tudi ohranjanje kakovosti ponujene storitve ter sprotno spremljanje stanja ter morebitno spremembo programov glede na odzive trga (uporabnike).

Verjamemo, da zastavljeno mogoče izpeljati v stabilnem stalnem okolju, ob stalni animaciji, stalnih dejavnostih, »medgeneracijskih praksah«, ki jih UTŽO lahko ponudijo in razvijajo, ob tem pa seveda potrebujemo tudi stalno oziroma kontinuirano financiranje, saj le to omogoča razvoj kvalitetnih in trajnostnih modelov.

Naša naloga je, da ustvarimo konceptualne in praktične okoliščine za kulturno kontinuiteto v poznejših letih življenja, da postanemo tolmači kulture (kot pravi švicarski psiholog Carl Gustav Jung) in ustvarjamo nove medgeneracijske kulture.

Slovenska UTŽO je nastala s skupnim delom, medgeneracijskim sodelovanjem mladih študentov andragogike, srednje starih strokovnjakov in najstarejših, strokovnjakov in študentov UTŽO, zato verjamemo, da bo prav tako steklo tudi načrtovanje medgeneracijskih aktivnosti v prihodnje.

VIRI IN LITERATURA

- Hozjan, Tanja. 2010. *Aktualne dejavnosti na področju medgeneracijskega sodelovanja v Sloveniji*. Andragoška spoznanja: L. 16, Št. 4. Znanstvena založba Filozofske fakultete.
- *Ključne kompetence za vseživljenjsko učenje. Evropski Referenčni Okvir*. Priloga Priporočila Evropskega parlamenta in Sveta dne 18. decembra 2006 o ključnih kompetencah za vseživljenjsko učenje, ki je bilo objavljeno v Uradnem listu Evropske unije 30. decembra 2006/L394.)
- Manoilov, Marijan, 2010. *Osnove metodologije in statistike*. Nova Gorica.
- Wikipedia. 2015. Anketa. Dostopno prek: <https://sl.wikipedia.org/wiki/Anketa> (1.9.2015)

PRILOGE

- **Vprašalnik** *Vprašalnik za ugotavljanje možnosti razvoja medgeneracijskega učenja v NVO (organizacije)*
- **Vprašalnik** *Vprašalnik za ugotavljanje možnosti razvoja medgeneracijskega učenja v NVO (uporabniki/člani)*
- **Analiza grafi** *za Vprašalnik za ugotavljanje možnosti razvoja medgeneracijskega učenja v NVO (organizacije)*
- **Analiza grafi** *za Vprašalnik za ugotavljanje možnosti razvoja medgeneracijskega učenja v NVO (uporabniki/člani)*
- **Sumarnik** *za Vprašalnik za ugotavljanje možnosti razvoja medgeneracijskega učenja v NVO (organizacije)*
- **Sumarnik** *za Vprašalnik za ugotavljanje možnosti razvoja medgeneracijskega učenja v NVO (uporabniki/člani)*